

VOLKSBELANG

Jaargang 129 - nummer 3 - maart 2008 - maandblad

Het vrije denken onder druk?

Staan het vrije denken en doen onder druk? Op zijn minst is er onrust. Kardinalen die zeggen dat het individualisme de West-Europese samenleving bedreigt. De Nederlandse filmmaker Theo van Gogh die op klaarlichte dag ritueel wordt vermoord omdat hij 'God had beledigd'. De Somalische Ayaan Hirsi Ali die niemand wil beschermen omdat ze de islam bekritiseert. Dokters die in de Verenigde Staten vermoord worden omdat ze abortus uitvoeren. Dirk Verhofstadt zegt dat ware progressieven zich moeten verzetten. Vrouwen die verplicht een hoofddoek moeten dragen? Karel Poma vindt dat het niet kan.

Ook de auteursvereniging PEN Vlaanderen heeft al lang in de mot dat onze vrije meningsuiting onder druk wordt gezet door lieden die liever met geweld dan met democratische middelen hun gelijk willen halen. Ingrid Vander Veken, Monika Van Paemel en Geert Van Istendael schreven hierover hun opvattingen neer.

En ten slotte bespreken we het boek 'Brussel: Eurabia' van de Nederlandse journalist Arthur Van Amerongen die schrijft dat Brussel een bolwerk is van islamitisch extremisme. De auteur nam intussen de wijk naar Zuid-Amerika.

Staat het vrije denken echt onder druk en is de vechtlust voor het vrije woord bekoeld? Volksbelang bracht enkele opvallende meningen samen. In alle vrijheid...

B.C.

Lees blz. 6, 7, 8 en 12.

Als een goede huisvader

Zwemt Vlaanderen in het geld en rooft de Vlaamse begroting de federale schatkist leeg? "Niets van" zegt Vlaams minister van Begroting Dirk Van Mechelen. Hij kwam dit dan ook eens uitleggen voor het Liberaal Vlaams Verbond. Vlaanderen boert goed, voert een voorzichtig en vooruitziend begrotingsbeleid en heeft zelfs nog een spaarpotje over om de schulden van de gemeenten af te betalen. Wie doet hem dat na?
Lees blz. 4 en 5

NIEUW CENTRUM
In het spoor van Emile Flamant

/3

BUITENLAND
Kosovo is onafhankelijk

/9

BOEKEN
Van uitgevers die in de hemel komen

/10

De gedachte moet vrij blijven

Moeten we in de toekomst meer angst hebben om ons gedacht te zeggen? We hopen van niet, maar er zijn tekenen om ongerust te zijn. Enkele voorbeelden. Een tekenaar verspreidt enkele cartoons waarin onder meer de profeet Mohammed verschijnt met een bom in zijn tulband. Op de tekenaar zijn kop staat nu een prijs. De Somalische gewezen Nederlandse volksvertegenwoordiger Ayaan Hirsi Ali klaagt misbruiken binnen de islam aan en niemand wil haar nog beschermen. De moord op filmmaker Theo van Gogh is alom bekend en werd ook Pim Fortuyn niet omgelegd door een extremist? Of neem nu die film van Geert Wilders, de film waar er al zoveel om te doen was, maar die niemand heeft gezien. Mag hij verboden worden? Een vrouw verbieden een hoofddoek te dragen is niet bepaald 'liberaal', maar als die vrouw wegens een religie 'verplicht' wordt hem te dragen, zitten we in een ander verhaal. Nog meer verontrusten ons de moorden op journalisten. Bijvoorbeeld de Russische Anna Politkovskaja die het aandurfde president Poetin te bekritisieren. Of Pervez Kambakhsh, de 23-jarige journalist die in Afghanistan op zijn doodvonnis wacht omdat hij een artikel over vrouwenrechten en de islam van het internet had geplukt en onder studenten verspreid. Het meest beangstigend zijn de bedreigingen die uitgaan van religieus fanatisme. En we moeten daar blijkbaar nog zo ver niet voor van huis gaan. Als we moeten geloven wat Arthur Van Amerongen in zijn boek Brussel: Eurabia schrijft, tikt in de Europese hoofdstad een tijdbom van islamitisch extremisme die zelfs België in zijn voortbestaan bedreigt. We kunnen moeilijk geloven dat alle moslimgelovigen potentiële terroristen zijn en daarom moet het boek ook met de nodige nuance gelezen worden. De maatschappelijke realiteit ligt verder van de extreme religieuze uitspraken

en handelingen die door sommige opiniemakers worden verspreid. Onderzoek toont aan dat ook moslimjongeren willen studeren, werk en een beter leven vinden. De islamgemeenschap moet die positieve krachten gebruiken om het negatieve imago om te buigen. Een minderheid laat zich door politiek extremisme leiden. Gelukkig maar, want de kruistochten zijn lang voorbij. Toch is enige voorzichtigheid gepast. Religieus fanatisme dat geen kritiek kan verdragen en met geweld met critici wil afrekenen, hoort in onze democratische samenleving niet thuis. Wie zich beledigd voelt, kan in onze rechtstaat een beroep doen op de rechtbank. Alleen zij kan oordelen of er laster in het spel is. En dat is ook de houding die men tegenover de film van Wilders moet aannemen. Wie zich na het tonen van de film beledigd zal voelen, moet naar de rechtbank stappen om zijn gelijk te halen. Alleen daar kan de rem op de vrije meningsuiting worden vastgelegd. Niet de polarisering, maar de nuance en het zich baseren op feiten is de beste leidraad. En wat dat betreft zit Wilders op een ander spoor. Hij zet mensen tegen elkaar op. Iemand die de Koran wil verbieden, is ver van liberaal en heeft weinig recht van spreken om de vrije meningsuiting als verdediging in te roepen. Het liberalisme moet zich blijven wapenen tegen aanvallen op de vrije meningsuiting. Zoals het zich moet verdedigen tegen de kritiek die liberalisme gelijkstelt met egoïsme, die liberalisme de schuld geeft van de milieuproblemen of van het verval van normen en waarden. Het liberalisme moet zich wapenen tegen wie het misbruikt en de vrijheid van denken wil beknotten. Wie niet opkomt voor de vrije meningsuiting, zou ze op een dag wel eens kunnen verliezen.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever:
Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven
Hoofdredactie:
Bert Cornelis Bert@Reflex.be
Vormgeving:
Ilde Cogen ilde.cogen@openvld.be
Secretariaat:
Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:
09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Mathias De Clercq leidt het 'Centrum Emile Flamant'

"Het geweten van het liberalisme"

In Gent werd onlangs het Centrum Emile Flamant opgericht. De voormalige Stichting genoemd naar de liberale volksvertegenwoordiger en voorzitter van de Liberale Mutualiteiten werd op 2 februari 1996 opgericht om diens gedachtegoed verder te zetten. "Met de 'herstichting' willen we het sociaal-liberalisme dat Emile Flamant zo genegen was, opnieuw lanceren en een plaats geven in het ideologische en politieke spectrum", zegt Mathias DE CLERCQ.

Waarom wil een jong politicus als De Clercq zo'n centrum leiden?

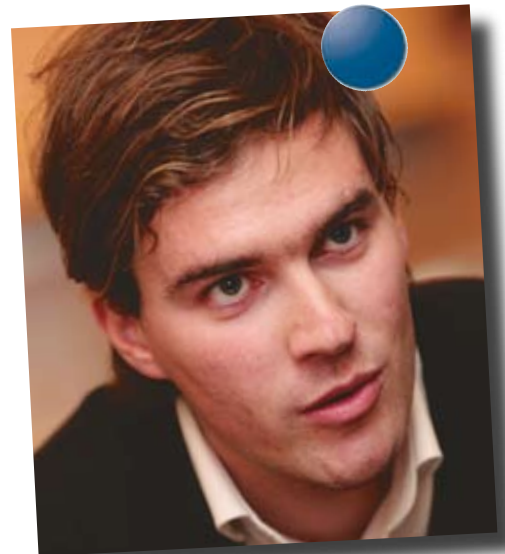
Mathias De Clercq: "Wel, zowat iedereen die op de oprichting aanwezig was, heeft Emile Flamant gekend, behalve ikzelf. Mijn grootvader verwees wel regelmatig naar Emile Flamant als zijn partijgenoot, zijn *compagnon de route* en zelfs zijn persoonlijke vriend. Mijn grootvader vertelde steeds met veel warmte over hem. Als een politicus die zocht naar het compromis, die elke vorm van extremisme en populisme afwees, en er met zijn minzaamheid en oprechtheid in slaagde bruggen te bouwen tussen mensen, ook met deze uit andere politieke partijen. Maar vooral beschreef hij mij Flamant als de verpersoonlijking van het sociaal-liberalisme. Meer dan wie ook beklemtoonde Emile Flamant het sociale karakter van het liberalisme. In die zin keerde hij zich steevast tegen partijgenoten die de toenmalige PVV in een rechtse, conservatieve of populistische hoek wilden duwen."

Toen De Clercq de teksten van Flamant begon te lezen, ging voor hem een nieuwe wereld open. De Clercq: "Op die manier kwam ik ook in contact met allerlei organisaties en mensen die het liberalisme zien als een bijzonder progressieve beweging die uit is op emancipatie en versterking van het individu. Niet toevallig dat de heroprichting van het Centrum Emile Flamant in Gent plaats grijpt. Gent is immers de stad van het liberalisme met een menselijk gelaat. Niet toevallig dat in deze wat koppige stad het liberalisme het meeste succes heeft. Dat succes is mee te verklaren door de aanwezigheid van bloeiende verenigingen zoals Solidariteit voor het Gezin onder leiding van Erwin

Devriendt en Pol De Brock. In Gent ligt ook de hoofdzetel van de ACLVB, de liberale vakbond, die jaar na jaar meer leden en aanhang krijgt en een belangrijke factor is in elk sociaal overleg. Hier ligt de basis van het VSOA, de liberale vakbond binnen de overheidsdiensten die steeds meer aan kracht wint. Hier ligt ook de hoofdzetel van de Liberale Mutualiteiten die onder Emile Flamant een gestage groei kenden, en nu onder voorzitterschap van Ronny Dewaele sterker staan dan ooit. In Gent ligt ook de hoofdzetel van het Willemsfonds, het Liberaal Archief met Luc Pareyn, het Liberaal Vlaams Studentenverbond met Patrice Viaene en Liberales met Egbert Lachaert, stuk voor stuk sociaal liberaal geïnspireerde verenigingen die de liberale partij voeden met nieuwe ideeën en mensen. Ook het LVZ met Luc Soens en de Henri Story-werking van Claude Parisi zijn zeer actief in Gent."

Fier op Paars

"Ik zal het nog sterker uitdrukken", zegt De Clercq. "Wij kennen hier geen liberale partij die een conservatieve, rechtse of populistische koers voert, zoals in andere steden en gemeenten soms wel het geval is. Wij maken in deze stad al bijna twintig jaar deel uit van een Paarse coalitie, een samenwerking tussen blauwen en roden, en daar voelen wij ons goed bij. Net als Guy Verhofstadt op federaal vlak, zijn wij hier fier op onze Paarse samenwerking en zullen we die ook met kracht blijven verdedigen. Niet omdat we hetzelfde denken als de socialisten, maar wel omdat onze standpunten met hen meer overeenstemmen dan met de christendemocraten, populisten of

extremerechts."

Sociale waakhond

Het Centrum Emile Flamant wil een belangrijke rol spelen in de komende politieke positionering van de Open Vld. De Clercq: "We kennen allemaal het LVV, het Liberaal Vlaams Verbond, dat de voorbije jaren als een waakhond toekeek op de Vlaamse lijn van de partij, en met succes. Op diezelfde manier moet het Centrum Emile Flamant de komende jaren en decennia toezien op het sociaal karakter van de partij. Het Centrum wil mede de spreekbuis zijn van het liberale middenveld binnen de Open Vld, weliswaar met erkenning van het primaat van de politiek. Niet om die organisaties te vervangen, maar om ze te ondersteunen en op die manier te versterken. De Clercq besluit dan ook: "Het is mijn overtuiging dat de liberale partij in Vlaanderen en in ons land alleen succes heeft gehad toen ze haar sociaal en progressief imago beklemtoonden. Dat moeten we in de toekomst ook doen. Hoe versterken we ons economisch weefsel, hoe vangen we de vergrijzing op, hoe kunnen we de pensioenen verhogen, hoe verstevigen we onze sociale zekerheid, hoe vermijden we dat arbeiders en bedienden steeds kwetsbaarder worden in onze geglobaliseerde samenleving, enzovoort?"

Het 'flinke' huishoudboekje van Vlaams Begrotingsminister Dirk Van Mechelen

“Financieel gezond Vlaanderen is geen toevalstreffer”

BRUSSEL – HILTONHOTEL - Op zijn website citeert hij Frank Zappa. In een beter moment zei die ooit: “De realiteit is zoals ze is, niet zoals men wil dat ze is”. Zo kennen we ook Dirk Van Mechelen, al enkele jaren de waakhond van onze Vlaamse centen, de realo die met voorzichtigheid en voorzienigheid de begroting van Vlaanderen stuurt. Om het met huis-, tuin- en keukentaal te zeggen: Dirk draait elke euro drie keer om alvorens hem uit te geven. En hij doet dit met zo'n succes dat Vlaanderen binnenkort zonder schulden zit. Naar Belgische normen een miraculeuze situatie.

Maar als je ziet hoe de Vlaamse regering de grote-broer-portefeuille altijd moet boven halen om de federale-regering-in-geldnood te helpen, als er Vlaams geld kan gaan naar gemeenten om hun schulden af te bouwen, als de Vlamingen minder belastingen moeten betalen, dan vroegen we ons af of Vlaanderen misschien te veel geld heeft. Herman De Croo had het over de stop die uit het leeglopende federale bad wordt getrokken. Karel De Gucht en Patrick Dewael over de federale melkkoe die droog staat. Da's eens wat anders dan de visen, de sardienen en de borrelnootjes. Al deze uitdagende vragen kreeg Dirk Van Mechelen te horen tijdens zijn excellente toespraak voor het LVV in het Brusselse Hiltonhotel.

Begroting als gewapend beton

Een beslagen minister komt op het podium. Met powerpoint en experts van het kabinet, zijnde zijn woordvoerder Philippe HEYVAERT en kabinetschef David VAN HERREWEGHE. De intro van Van Mechelen kan tellen: “In de uitnodiging van het LVV worden mij twee vragen gesteld. Wat mij betreft zijn dit gemakkelijke vragen met gemakkelijke antwoorden. Heeft Vlaanderen te veel geld? Neen. Gaat er vanuit het federale niveau te veel geld naar Vlaanderen? Neen.” Het zou de kortste LVV-bijeenkomst worden ooit... Maar zo kennen we Van Mechelen

natuurlijk niet. Hij begon aan een indrukwekkend betoog waaruit blijkt dat Vlaanderen goed boert, een begroting heeft als 'gewapend beton', in 2008 bijna geen schuld meer heeft, maar op een verstandige manier met zijn geld omspringt. Maar dit is geen toevalstreffer: het is het resultaat van bijna tien jaar lang een budgettaire en politiek beleid waarin drie duidelijke (liberale) keuzes zijn gemaakt: een begrotingsbeleid van vooruitzien; aanleggen van reserves en versnelde schuldafbouw. Dit, gecombineerd met een voorzichtige inschatting van de middelen, geen rekening houden met onderbenutting, provisies aanleggen en de normen van de Hoge Raad voor Financiën respecteren.

Wie de inkomsten en uitgaven van de Vlaamse huishouding even bekijkt (zie de grafiekjes), merkt dat Vlaanderen het grootste deel van zijn inkomsten uit federale dotaties haalt, via vooral de nationaal geïnde personenbelasting en de BTW. In 2007 waren de inkomsten goed voor 22,35 miljard euro, of een stijging met zo'n 47,2% sinds 1999. In tegenstelling tot wat vaak wordt beweerd, is de stijging van de gewestbelastingen slechts ten dele een gevolg van de Lambertakkoorden. Het grootste deel van de stijgende gewestbelastingen komt van terugverdieneffecten na de verlaging van de registratie- en schenkingsrechten. Langs de uitgavenkant gaat de grootste hap (bijna 70%) naar de betaling van de lonen voor het personeel van Onder-

wijs, Welzijn en Cultuur.

Het is intussen welbekend dat Vlaanderen in 2008 bijna geen schulden meer zal hebben. In 1999 bedroeg die schuld nog 6,6 miljard euro. Dat is normaal, want dan kan je de vrijgekomen middelen opnieuw investeren en wordt een buffer opgebouwd voor 'slechtere tijden'.

'Gevaarlijk en populistisch'

Dirk Van Mechelen blijft zich verzetten tegen het beeld dat Vlaanderen zou zwemmen in het geld. “Dit is een ronduit gevaarlijk en populistisch beeld”, zegt de minister. Ook mag het duidelijk zijn dat Vlaanderen, samen met Wallonië en Brussel, de federale overheid 'niet' leegrooft. Op basis van de financieringswet is de federale overheid verplicht een deel van haar inkomsten naar de gewesten over te hevelen. Dat is zo, maar de benarde budgettaire toestand van de federale staat heeft volgens Van Mechelen meer te maken met de hoge uitgaven voor de sociale zekerheid. Vooral het alternatief financieren van de sociale zekerheid (het deel dat niet wordt betaald door sociale bijdragen van werkgevers en werknemers) steeg tussen 2002 en 2007 van 4,6 naar 11,3 miljard euro, dus maal 2,5. De bijdragen van de federale staat aan de gewesten steeg in die periode veel minder.

Goed dan. Vlaanderen heeft geen geld te veel en het rooft de federale kas niet leeg. Maar Vlaanderen heeft wel wat 'borrelnootjes' in de spaarpot. Wat gebeurt er daar dan mee? “De voorbije jaren werd de belastingdruk in Vlaanderen stelselmatig afgebouwd”, weet Van Mechelen. “Via verschillende pistes. Met lastenverlaging als instrument dat vele doelstellingen tegelijk helpt realiseren. Lastenverlagingen hebben immers zowel een economische als een sociale dimensie.”

Impact 9/11 opgevangen

Geld wordt daarbij gebruikt als zuurstof voor de Vlaamse economie. Via het investeringsfonds FFEU in 2001 konden tegenslagen zoals de lage economische groei en de impact van de 9/11-aanslagen opgevangen worden. Daardoor doet Vlaanderen het sindsdien op het vlak van de economische groei systematisch beter dan de andere handelspartners.

Omdat geld dat rolt, nieuw geld maakt, kon Vlaanderen ruim 600 miljoen euro minder uitgeven op haar kaspositie. Van Mechelen stelt voor om daarmee de schuld van de gemeenten af te bouwen, ten bedrage van 100 euro per inwoner. In ruil mogen de gemeenten wel hun belastingen niet verhogen of geen nieuwe invoeren.

Algemeen wordt met geldoverschot de belastingdruk op de burgers vermindert. De voorbije twee legislaturen investeerde

de Vlaamse regering zo flink in infrastructuur, economie en innovatie en kwamen er maatregelen om het verwerven van eigendom te verhogen. Enkele voorbeelden: een vlak tarief van 3% bij schenking van roerende goederen (vroeger tot 27%); een daling van de registratierechten; vrijstelling van successierechten, afschaffing van het kijk- en luistergeld en een Vlaamse korting op de personenbelasting. Vanaf 2009 krijgen alle werkende Vlamingen 200 euro korting op hun belastingen. Dat staat gelijk aan 400 euro voor een gezin met twee inkomens. Dus conclusie van het verhaal? Neen, Vlaanderen zwemt niet in het geld. Neen, Vlaanderen plundert de federale schatkist niet en neen, Vlaanderen heeft geen spaarboekje op de kap van de belastingbetaler. Dat is de realiteit. Zie je dat Frank Zappa gelijk had?

B.C.

De rapporten van Van Mechelen

We kunnen hier niet alle cijfertjes uit de Vlaamse begroting geven. Maar wie ze, tot na de komma, nog eens wil nalezen, kan terecht in twee rapporten van minister Dirk Van Mechelen. In het eerste rapport nam Dirk Van Mechelen de vele rapporten, van OESO, het IMF over de Nationale Bank en de Europese Commissie, onder de loep en schreef meteen ook maar zijn eigen rapport over de Belgische begrotingen. Zonder franjes, zonder toeters of bellen.

In het tweede deel omschrijft hij het financiële- en begrotingsbeleid van Vlaanderen in de periode 1999-2009. Het vertelt het verhaal van de afbouw van onze Vlaamse overheidsschuld, van een doorgedreven anti-cyclisch investeringsbeleid en van een fiscale politiek die een economische dynamiek op gang brengt. Het rapport is een handige steekkaart met een overzicht van 10 jaar Vlaams begrotingsbeleid.

Beide rapporten zijn te vinden op www.dirkvanmechelen.be of kunnen aangevraagd worden bij het Kabinet van Minister Dirk Van Mechelen, Phoenix-gebouw 11de verdieping Koning Albert II-laan 19, 1210 BRUSSEL. Tel. 02/552 67 00. Fax 02/552 67 01 e-mail: kabinet.vanmechelen@vlaanderen.be

De ontgoocheling van een 'undercover'-moslim

"Brussel is een wonderlijk amalgaam van peepshows, peeskamers, frituren, kebabzaken, slijterijen, staminees met zatte hoerenlopers, islamitische boekhandels en illegale moskeeën. De islam woekert en gedijt hier, als een roos op een mestvaalt." Deze en nog andere omstreden citaten komen uit het boek 'Brussel: Eurabia' van de Nederlandse journalist Arthur VAN AMERONGEN. Hij leefde een tijd 'undercover' in de Brusselse islamgemeenschap en schreef zijn indrukken neer.

Van Amerongen verdiende eerder zijn sporen als correspondent in Sarajevo en het Midden-Oosten. In 2006 won hij samen met een andere journaliste de Prijs voor de Nederlandse Dagbladjournalistiek met de serie 'Kasba Amsterdam', over Marokkanen in Amsterdam na de moord op Theo van Gogh. Als telg uit een streng calvinistisch nest van de Nederlandse Veluwe, studeerde hij Semitische talen, zoals Hebreeuws en Arabisch, behaalde een doctoraat met een verhandeling over de heilige oorlog in Algerije.

Op zoek naar Muriel Degauque

Daarna, van maart 2006 tot de zomer van 2007 trok hij zich terug in de islamwereld in Brussel. Van Amerongen: "Ik wilde weten in hoeverre de moslims een bedreiging voor onze samenleving vormden. Ik wilde weten wat moslims bewoog om zelfmoordaanslagen te plegen, een fenomeen dat ik al die jaren tevergeefs had proberen te begrijpen." Aanleiding was de zelfmoordaanslag van de Belgische Muriel Degauque die zich in Bagdad opblies. In het eerste deel neemt Van Amerongen de lezer mee naar het Midden-Oosten waar hij als journalist werkte. Alvorens hij in deel 2 naar Brussel trekt, reist hij naar Charleroi op zoek naar het leven van de zelfmoordterroriste Degauque. Na een turbulent leven, zoals dat van Van Amerongen, wordt Degauque een moslima.

Moslim in de Marollen

In het voorjaar van 2006 begint de auteur dan aan zijn Brussels avontuur. Hij logeert in een bovenwoning in de Marollen en stelt al meteen vast hoe negatief de moslims over de Belgen denken en hoe groot de

kloof is tussen de bevolkingsgroepen: 'Bij mijn halalslagerij in de Hoogstraat kon ik zonder enige remmingen mijn beklag doen over de ontaarde Belgen.' In de lente van 2006 meldt hij zich bij de Grote Moskee van Brussel. 'Het Islamitisch en Cultureel Centrum in het Jubelpark had alles weg van een willekeurig Arabisch overheidsgebouw. Het was er donker en in de toiletten, met de wasbakken voor de rituele reiniging, hing een oriëntaalse pislucht die me aan Egypte deed denken', schrijft Van Amerongen. Na ruim dertig jaar moest hij opnieuw buigen en bidden tot God. Hij verdiepte zich in de achtergrond van het radicale verbod op alcohol in de islam. De 'undercover'-moslim woont vele lezingen bij en begeeft zich dagelijks naar de Al Khaira-academie in Anderlecht waar hij samen met bebaarde Maghrebiijnse jongens en gesluierde meisjes lessen volgt in de islamitische theologie. Hij volgt het vak 'islam' aan de Erasmushogeschool. Verder vult hij zijn dagen met diepgravende studie van de Koran, lange wandelingen in de Brusselse moslimwijken, bezoeken aan gebedshuizen. Hij komt rond met zes euro per dag.

Tussen meisjes en jongens was er nauwelijks contact tijdens de lessen, vertelt Van Amerongen. Een discussie over Mohammed was uitgesloten. Colleges eindigden vaak in grote tirades tegen België, het hele Westen en alle Arabische leiders. Aan de Erasmushogeschool zaten de islamstudenten in de kantine in een eigen hoekje. Van de elf meisjes waren er tien gesluierd.

Verbittering en afkeer

Naarmate Van Amerongen zich meer en meer in de islam verdiept, geraakt hij verbitterd en wordt hij pijnlijk geconfronteerd met het eigen verdronken calvinistisch

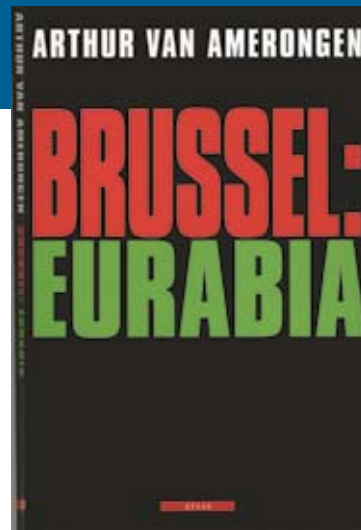
geloofstrauma. "De boekhandels in Brussel lagen vol met opruiende pamfletten tegen christenen, joden en boeddhisten... De kerkgemeenschap waarin ik opgroeide, predikte diezelfde intolerantie en superioriteit". Dit alles leidt tot het boek Brussel: Eurabia. Eurabia is het begrip dat aangeeft hoe Europa politiek en cultureel zal ingelijfd worden in de islamwereld. Van Amerongen gaat uit van een totale mislukking van de multiculturele samenleving waarin de auteur aanvankelijk sterk geloofde. Aan het eind van zijn verblijf in Brussel is hij er overtuigd van dat de islam een splijtzwam is. "In Brussel zag ik enkel getto's vol moslims met middeleeuwse opvattingen die op geen enkele manier in contact staan met de Belgische samenleving. Sterker nog, ze verachten die samenleving." De jongeren die hij ontmoet doen hem terugdenken aan de moordenaar van Theo van Gogh: volstrekt humorloos, nooit gewerkt; "hoewel ze de Belgische staat niet erkenden, accepteerden ze gretig de uitkering."

Te persoonlijk

Brussel: Eurabia is geschreven door iemand die getraumatiseerd is door een zwaar calvinistische jeugd en daardoor niet ontsnapte aan verslavingen. Godsdienst is duidelijk vaak slecht voor mensen en Van Amerongen geeft hiervan scherpe voorbeelden. Maar veralgemenen is hier niet gepast. Daarvoor is het boek te fel vanuit een persoonlijke ervaring geschreven. Er bestaan heus wel gematigde en ordentelijke moslim-medeburgers.

Bert CORNELIS

Arthur Van Amerongen, Brussel: Eurabia. Uitg. Atlas, 2008; 176 blz.; 18 euro.

Religieus fanatisme als rem op vrijheid

De grootste drama's in de geschiedenis vloeiden net voort uit de onverdraagzaamheid die elk geloof in een absolute waarheid met zich meebrachten. De ganse westerse geschiedenis is er een van moord en doodslag op mensen die er een ander geloof op nahielden of gewoon ongelovig waren. Zegt DIRK VERHOFSTADT.

De Nederlandse kardinaal Simonis stelde dat 'het sterke individualisme de West-Europese samenleving bedreigt'. De Belgische kardinaal Godfried Danneels verklaarde dan weer dat 'religies bijdragen aan de cohesie in de samenleving door zich tegen de doorschietende individualisering te keren'. Tegelijk benadrukte de kardinaal het groeiend zelfbewustzijn en de grotere waardering van politici voor het christendom in West-Europa. Blijkbaar heeft hij het hierbij niet alleen over de leiders van de christendemocratische politici die in de Lage Landen weer aan zet zijn, maar ook over socialisten als Steve Stevaert en Job Cohen die religie zien als een middel tot integratie en emancipatie. Danneels stelt ten slotte dat de groeiende waardering voor religies voortvloeit uit het feit dat ze dichterbij de armen staan dan andere groeperingen.

Blijkbaar kennen Simonis, Danneels en al die herauten van religies hun geschiedenis niet zo goed. De grootste drama's in de geschiedenis vloeiden net voort uit de onverdraagzaamheid die elk geloof in een absolute waarheid met zich meebrachten. De ganse westerse geschiedenis is er een van moord en doodslag op mensen die er een ander geloof op nahielden of gewoon ongelovig waren. Het boek *Malleus Maleficarum*, beter bekend als de *Heksenhamer*, heeft vanaf de vijftiende eeuw tienduizenden vrouwen het leven gekost. Heksen werden levend verbrand door de fanatieke inquisitie op basis van allerlei interpretaties van religieuze teksten. De inquisitie heeft talloze mensen de dood ingejaagd omdat ze er een eigen mening op nahielden. Boeken van Erasmus, Dante, Voltaire, Darwin en Freud stonden op de lijst van verboden boeken. Mein Kampf van Adolf Hitler vond de katholieke kerk dan weer geen probleem en geen enkele vooraanstaan-

de nazi werd ooit geëxcommuniceerd.

Religie en integratie

Religie als middel tot integratie? Wat dan te denken van de vele radicale gelovigen die op basis van hun 'onfeilbare' kennis de meest gruwelijke misdaden begingen. Mahatma Gandhi werd vermoord door een radicale hindoe, Anwar Sadat door fanatieke moslims en Yitzhak Rabin door een dolgedraaide jood. Theo Van Gogh werd op klaarlichte dag ritueel vermoord door Mohammed Bouyeri omdat hij 'God had beledigd'. En hij waarschuwde Ayaaan Hirsi Ali dat ze omwille van haar afvalligheid zou vermoord worden. En het blijft niet bij deze individuele gevallen. In de Verenigde Staten vermoorden evangelische christenen dokters die abortus toepassen, in Nigeria worden vrouwen gestenigd omdat ze verkracht werden door een man en bijgevolg 'onrein' zijn, in Irak worden families uitgemoord omdat ze een 'verkeerd' geloof aanhangen, en in Kashmir dreigt een kernoorlog omwille van religieuze geschillen. Religie is geen middel tot integratie, maar net een splijtzwam tussen mensen met diverse overtuigingen. Godsdienst is geen opium voor het volk dat het volk verdooft, zoals Marx beweerde, het is eerder een agressief makende drug die de grendels van het persoonlijk geweten opzij schuift waardoor mensen tot alles in staat zijn. De pleitbezorgers voor de heropleving van religies wijzen op het positieve aspect ervan met betrekking tot de armen, de zwakken en verdrukten. Maar is dit ook zo? Dat religies dichterbij de armen en verdrukten zouden staan, zoals geestelijke leiders vaak verkondigen, is gewoon absurd. Net daar waar religies een heel grote impact hebben op het publieke en private leven van mensen, zoals in de meeste islamitische landen, bestaat de grootste armoede en de grootste verschillen tussen rijk en arm.

Net in landen waar mullahs, ayatollahs of andere geestelijke leiders het voor het zeggen hebben, kent men de laagste levensverwachting, de grootste kindersterfte, het meeste analfabetisme en het hoogste aantal schendingen van mensenrechten. Net in landen en gemeenschappen waar heilige teksten de plaats innemen van een democratische rechtstaat worden vrouwen als minderwaardige wezens behandeld.

Dat alleen het katholicisme dan oog zou hebben voor de armen en verdrukten klopt ook niet. Bevrijdingstheologen zoals Gustavo Gutierrez, Don Hélder Câmara en Jean-Bertrand Aristide die nadrukkelijk opkwamen voor de armen in Latijns Amerika, werden door hun bisschoppen of de paus zwaar op de vingers getikt. Tal van priesters en andere geestelijken die al te nadrukkelijk opkwamen voor de sociale rechten van de meest kwetsbaren werden op een zijspoor gezet, en aangemaand om zich louter bezig te houden met spirituele zaken. Ten slotte blijft er de voortdurende aanval van de kerk tegen het individualisme. Het is een discors dat spoort met dat van totalitaire leiders als Hitler en Stalin die hierin een gevaar zagen voor hun eigen machtspositie. Ook de paus verwerpt het individualisme. Nochtans is dat een grote verworvenheid van de Verlichting. Het betekent dat mensen zelf meer greep krijgen over hun eigen leven. Dat ze kunnen beslissen met wie ze trouwen, of ze al dan niet kinderen wensen, welk beroep ze gaan uitoefenen en waar ze zich gaan vestigen. Het individualisme is geen manco, maar net een verrijking voor de mens, vooral voor vrouwen. Wie dit wil terugschroeven zal ook de vrijheid van de mens moeten inperken. De paus maakt duidelijk dat hij niet gelooft in de vrijheid van het individu. Zijn apologeten zitten op dezelfde lijn. Zij willen niet dat mensen voor zichzelf kunnen kiezen, zij willen gehoorzaamheid. Daar moeten ware progressieven zich blijven tegen verzetten.

Dirk VERHOFSTADT

PEN Vlaanderen strijdt voor vrije meningsuiting

“Elk gesmoord woord is er één te veel”

PEN Vlaanderen neemt het bij monde van Monika VAN PAEMEL, Ingrid VANDER VEKEN en Geert VAN ISTENDAEL op voor Ayaan Hirsi Ali. In een kort opiniestuk betreuren de auteurs dat de “vechtlust voor het vrije woord aanzienlijk bekoeld” lijkt te zijn en pleiten ze voor een “Europees Fonds ter bescherming van al wie om zijn mening wordt bedreigd”.

Moet er een prijs staan op het hoofd van Ayaan Hirsi Ali? Mag zij met de dood worden bedreigd omdat haar mening indruist tegen andere meningen? Dient zij uit voorzorg haar woorden in te slikken, haar levenswijze te veranderen, onder te duiken? PEN Vlaanderen vindt van niet, en heeft daar zo zijn redenen voor. Ik ben het niet met je eens. Maar ik zal tot mijn laatste snik vechten opdat je jemening zou kunnen verkondigen. Het is niet omdat een bepaalde partij oneigenlijk gebruik maakt van deze uitspraak van Voltaire, dat ze minder waard zou zijn. Alleen lijkt de jongste tijd de vechtlust voor dat vrije woord aanzienlijk bekoeld, de ruimte voor tegenstrijdige of enigszins storende meningen aanzienlijk verkleind. Wij stellen die evolutie ook vast in landen die de vrije meningsuiting altijd hoog in het vaandel hebben gedragen. Het is een uitermate alarmerende evolutie. Jaar na jaar wordt de lijst van bedreigde en vervolgd, gevangen genomen en vermoorde publicisten langer. De aanslagen op de Russische Anna

Politkovskaya en de Turkse Hrant Dink, een adoptant van PEN Vlaanderen, liggen nog vers in het geheugen. Als we niet opletten, staat daar misschien straks ook de naam van Ayaan Hirsi Ali bij. Zullen we het dan niet hebben geweten omdat we de andere kant opkeken? Natuurlijk zullen we het hebben geweten. De vraag is: zullen we iets hebben gedaan? Een Europees Fonds ter bescherming van al wie om zijn mening wordt bedreigd zou zo iets kunnen zijn. PEN Vlaanderen schaaft zich achter elk initiatief dat in die richting gaat, wetend dat Ayaan Hirsi Ali geen geïsoleerd geval is. Dat zij in de eerste plaats actieste en pas in de tweede plaats auteur is, doet er niet toe. PEN heeft wereldwijd altijd mensen verdedigd die vervolgd en bedreigd worden omdat ze iets geschreven hebben dat anderen niet zint. Zoals het er ook niet toe doet, dat niet iedereen binnen PEN haar standpunten deelt. Waar gaan we naartoe als we het alleen opnemen voor mensen die schrijven wat toevallig ons welgevallig is? Nee,

Ingrid Vander Veken

voor ons is elke doodsbedreiging om een mening onduelbaar. Elk gesmoord woord er één te veel. Een Europees Fonds is nog geen garantie voor de veiligheid van Ayaan Hirsi Ali. De adoptie door PEN Vlaanderen was dat voor Hrant Dink ook niet. De enige garantie blijft de vrijheid van het woord: die moeten wij in hun persoon verdedigen en beveiligen. Taal is de manier om een mening te vertolken. Geweld is dat niet. Woord tegen woord, niet wapen tegen woord. Nooit. Laten we toch alert en zorgzaam blijven. Namens PEN-Vlaanderen,

Geert van Istendael, voorzitter
Ingrid Vander Veken,
vice-voorzitter
Monika Van Paemel, ere-voorzitter

www.penvlaanderen.be

Big brother is watching you, should he?

De volksvertegenwoordigers Hilde Vautmans, Herman De Croo en Bart Tommelein willen de thematiek van de privacy weer bovenaan de politieke agenda plaatsen. Bedoeling is om via de oprichting van een bijzondere Kamercommissie het beleid en de regelgeving m.b.t. de privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer te evalueren met het oog op een eventuele bijsturing ervan. De gemiddelde Belg komt in duizenden databanken voor. “Het publieke debat, als dat er al is,

springt van incident naar incident zonder dat er een diepgaande discussie plaatsvindt,” aldus Hilde Vautmans.

Hilde Vautmans: gemiddelde Belg in duizenden databanken.

“Ook de Privacycommissie deelt onze bezorgdheid en is vragende partij om in de schoot van het parlement een instrument te ontwikkelen waarmee enerzijds een degelijk debat op gang kan worden getrokken en anderzijds het bestaande beleid en juridische instrumentarium kan worden geëvalueerd om na te gaan in hoeverre het een afdoend antwoord biedt op deze nieuwe evoluties en ontwikkelingen.”

www.hildevautmans.be

HET BALKANSYNDROOM

Op woensdag 5 maart schortte het parlement van Servië al zijn activiteiten op. Twee dagen later viel de regering Kostunica. Aanleiding was een resolutie om de onderhandelingen over lidmaatschap van de Europese Unie af te breken. Tenzij de landen die intussen Kosovo als onafhankelijke staat erkend hadden, die beslissing zouden terugschroeven. Daar is natuurlijk geen denken aan.

Want Washington heeft de Unie al lang de arm omgewrongen, en langs de NAVO om een ordemacht ter plaatse gestuurd. Op betwistbare rechtsgronden, want resolutie 1244 van 2 juni 1999 machtigt de secretaris-generaal wel om tijdelijk een burgerlijk toezicht te installeren, en in samenwerking met "relevante internationale organisaties" "Kosovo een substantiële zelfstandigheid te waarborgen binnen de Federale Republiek Joegoslavië" en "voorlopige democratische instellingen te ontwikkelen voor zelfbestuur" (artikel 10).

Daar konden de Russen best mee instemmen, want aan de ondeelbaarheid van het grondgebied werd niet geraakt. Servië had trouwens weinig in te brengen: 78 dagen van onafgebroken NAVO-bombardementen hadden het leger teruggedreven uit de overwegend Albanese provincie, de grote processen konden weldra van start gaan over de verantwoordelijkheid voor de bloedige burgeroorlogen die de zes republieken en twee autonome

gebieden van het voormalige Joegoslavië sinds 1991 hadden uitgevochten.

Pasmunt

Maar om nu Belgrado vervallen te verklaren van alle rechten, is een brug te ver. Verliezers van de oorlog worden verondersteld van eerst de capitulatie te tekenen en gebiedsafstand te aanvaarden. Kosovo wordt evenwel gebruikt als pasmunt, of misschien meer nog als Halloweenmasker om nieuwe aanspraken van een Russisch imperium vooraf te kraken. En voor de Amerikanen nog nuttiger: Kosovo is de roede die Washington hanteert om de Europese Unie verdeeld en dus onmachtig te houden. Het argument dat Kosovo een geval *an sich* is, snijdt geen hout. Het vergoelijkt alleen de nieuwe operatie die Europa moét uitvoeren, omdat de Veiligheidsraad zich heeft vastgereden. En Europa verliest altijd: ofwel vervreemdt je Servië (waarmee nog gauwgauw een stabiliserings- en associatieverdrag werd beklonken, dat de regering in Belgrado wel moest afwijzen om geen politieke zelfmoord te plegen), ofwel zorg je voor een nieuw kruisvat, nu oud-guerrillaleider Thaçi de macht heeft veroverd in Kosovo.

Servië zelf wordt horendul van de druk die uit alle hoeken op haar wordt uitgeoefend. Het moet goedschiks kwaadschiks de afstand van zijn hartland slikken, het Merelveld en de nederlaag tegen de Turken, de ziel van het Slavisch nationalisme. Het moet Europa te vriend houden, zonder de ultranationalisten de vrije loop te laten (dat is gelukt met de presidentsverkiezingen, gewonnen door de pro-Europeaan Tadic, maar hij zit wel klem nu de conservatieven van premier Kostunica zich bij de geestesgenoten van de

oorlogsmisdadiger Seselj hebben aangesloten). Het moet de massamoordenaars Mladic en Karadzic uitleveren, in ruil voor, ja voor wat? Gesprekken. En uitzicht op toetreding tot de Europese Unie? Maar intussen heeft Moskou niet gewacht om de staatsenergiemaatschappij uit te kopen, een leveringscontract voor gas af te dwingen (ook in Bulgarije en Hongarije), en weet Rusland zich verzekerd van de wrange steun van andere orthodoxe of jakobijnse lidstaten: Griekenland (dat nors toekijkt op Noord-Cyprus), Roemenië (met zijn Romaminderheid), Bulgarije (dat geen rechten wil geven aan de Turkse minderheid), maar ook Spanje (dat bang is voor Baskische en Katalaanse autonomiestromingen).

Oude wonden

In het vroegere Joegoslavië zijn oude wonden weer opengereten. Bosnië is niet gediend met de Kosovaarse grensafbakening; Bosnië is bosna dat de Republika Srpska zijn eigen weg zal gaan; Kroatië kijkt de kat uit de boom; Slovenië heeft als eerste Kosovo erkend; Makedonië zucht nog onder het Griekse odium dat het bij dat land hoort; Montenegro kreeg een plotse oprisping van oud-federalisme en steunt Belgrado.

Europa zit met een gezwel en weet niet hoe dat te genezen. Het hoopt dat de Balkan zichzelf uitziekt, en – tegen beter weten in – spontaan gaat onderhandelen, want "de toekomst van alle Balkanstaten ligt toch in de Unie". Het ergste is eigenlijk dat iedereen de Kosovaren hun zelfbeslissingsmacht gunt, maar tegelijk als de dood is voor wat er gebeurt: de maffia is tot de hoogste regionen van het bestuur daar doorgedrongen. En dan zegt België enigszins benepen: "Zo'n land kun je toch geen vetorecht geven bij militaire beslissingen". Nee, natuurlijk niet. Maar kun je dat Frankrijk gunnen met zijn *force de frappe*? Of Polen, dat poedeltje van de Amerikaanse machtspolitiek? En dus doet Europa wat het het beste kan: de kop in het zand steken, en wachten tot de storm overwaait.

Lukas De Vos

Met zijn 'Uitgevers komen in de hemel. Herinneringen' heeft Walter Soethoudt niet meteen een vuistdikke biografie geschreven over zijn veertig jaar lange carrière als één van de belangrijkste uitgevers van Vlaanderen. Onze eigenste

Volksbelang-medewerker Lukas De Vos noemt Soethoudt op het achterplat "ne schone mens, een klootje af en toe, maar een man met inzicht, verstand, de moed om keuzes te maken en een onmisbare gangmaker".

Walter Soethoudt, één van de belangrijkste uitgevers in Vlaanderen.

Uitgevers komen in de hemel

Eenmansbedrijf

Het boek bevat een personenregister met méér dan zeshonderd namen, hoofdzakelijk Vlaamse auteurs en collega-uitgevers. Met meer dan gangbare neuswijsheid zullen die uitkijken naar wat Soethoudt over hen – meestal met een knipoog of via sappige anekdotes – te vertellen heeft.

Voor Soethoudt was het uitgeven nooit een echt lucratieve exploitatie. In een onthullende proloog heeft hij het over zijn moeilijke, zeg maar mieziger kinderjaren in de achterbuurten van Borgerhout en Antwerpen en over zijn geïdoleerde vader ('Als je vader een ui is...') en moeder, de sterke maar wat affectie betreft, een wat enghartige vrouw, die met haar éénmansuitgeverij 'De Dageraad' het pad effende, tot een gedreven en koppige Walter Soethoudt op eigen benen ging staan.

'Hoe je naam was, ben ik vergeten' schetst het uitgeverslandschap in Vlaanderen

("eerder katholiek en 'Vlaemsch' gekleurd"). Rechts en links worden netjes ingedeeld. Voor lezers, die minder vertrouwd zijn of waren met het Vlaams uitgeverswereldje legt Soethoudt enkele met zorg bewaarde secreten bloot.

In *De jongste uitgever van Vlaanderen* gaat Soethoudt weer op de persoonlijke toer en vertelt hij over die eerste, moeilijke jaren

nadat hij zich in 1964 in het handelsregister liet inschrijven. Hoeveel auteurs toen mochten/konden debuten bij hem (of een tweede kans kregen) en de omstandigheden waarin dit gebeurde, zijn nog nauwelijks te achterhalen: Paul Koeck, de Pink Poet Nic van Bruggen, Walter van den Broeck, Marc Andries, Johan en Jef Anthierens, John Vermeulen, Guido Lauwaert, Jean-Marie Berckmans, Bob Mendes, Paul Jacobs...

In *Beschrijving van prostituees* heeft Soethoudt het over de vaak foute, overdreven, hypocriete, preutse of afgunstige afwijzing van machtige recensenten of persorganen in de jaren zeventig die hem het uitgeven van riskante publicaties verwijten ("Pornografie vertelt leugens over de vrouwen, maar de waarheid over de mannen" citeert hij Stoltenberg). Wat de goegemeente niet weet, is dat bekende auteurs als Jef Geeraerts (onder het pseudoniem Claus (!) Trum) zich destijds aan porno en pulp 'waagden', als was het maar om hun huishuur te betalen.

Horowitz ontdekt

Dit is niet alles. Soethoudt vertelt sappig over zijn lotgevallen als organisator van tentoonstellingen, uitgever van fantasy en science fiction en zijn geflirt met strippubli-

caties.

In 1986 richt hij Facet NV op met een kinder- en jeugdboekenfonds. Uitgebreid komt zijn ontdekking van de toen nog onbekende Britse bestsellerauteur Anthony Horowitz aan bod. Soethoudt publiceert Horowitz in het Nederlands nog voor diens intussen wereldwijd bekend oeuvre Groot-Brittannië en de rest van de wereld verbluft. ("Als Walter er niet geweest was, dan was ik waarschijnlijk al jaren geleden gestopt met schrijven" getuigt Horowitz).

Ondanks het succes van Facet met populaire jeugdauteurs als Horowitz, Luc Descamps, het duo Pat van Beirs-Jean-Claude van Ryckerghem e.a. werd Soethoudts oogappel Facet door de Limburgse gigant Clavis opgeslorpt. Soethoudt kan er niet om lachen. "Dear Walter, I missed you in Bologna. It seems like all the passionate people are gone now..." mailde de Amerikaans literair agente Nancy Galt hem van op de Boekenbeurs in Bologna. Ook op de Antwerpse Boekenbeurs klinkt zijn bulderlach sindsdien gesmoord.

Flitsend nostalgisch

Gelukkig is er nu *Uitgevers komen in de hemel*, een nostalgische naamafroeping van Soethoudts herinneringen aan literaire grootheden, ontmoetingen met de vandaag nog tellende achterban, maar ook een sociologische analyse van de 'waaroms' en de 'waarvoors' in het uitgeverswereldje.

John RIJPENS

Walter A.P. Soethoudt, *Uitgevers komen in de hemel. Herinneringen.* Uitg. Meulenhoff/Manteau, 2008 ; 319 blz.; 22,50 euro.

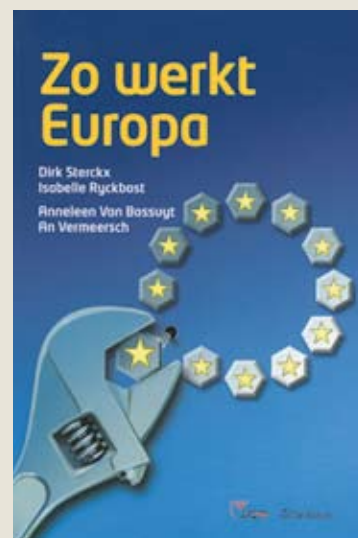
Zo werkt Europa

Het boek "Zo werkt Europa" van Dirk Sterckx, Isabelle Ryckbost, Anneleen Van Bossuyt en An Vermeersch is een poging om 50 jaar Europa tot bij de burger te brengen. Niemand heeft tot nu toe geprobeerd een overzicht van de geschiedenis, de instellingen én het beleid van de Europese Unie in één boek samen te brengen. Hoe kwam de Unie tot stand en waar staat ze vandaag, welke basisprincipes regelen de werking van de Unie? Waar vind je de belangrijkste praktische informatie die je als geïnteresseerde burger nodig kunt hebben als je met de werking van de Europese Unie te maken krijgt? De verschillende stappen van de Europese eenmaking worden belicht, Europese functies en belangrijke vergaderingen krijgen een ge-

zicht en voorbeelden van Vlaamse of Belgische projecten tonen aan hoe Europa ons dagelijks leven beïnvloedt. Door de verwijzing naar websites doorheen het boek kan de lezer zich verder verdiepen in de materie en steeds de meest recente informatie vinden.

"Zo werkt Europa" is een volledig in kleur gedrukt en geïllustreerd "handboek" voor iedereen die meer wil weten over Europa: voor je werk, voor je studie, voor je klas, voor je bedrijf, voor je gemeente, voor je kinderen en kleinkinderen of gewoonweg uit interesse.

Dirk Sterckx, e.a. Zo werkt Europa. Uitg. UGA-Die Keure, 2007; 440 blz.; 36,95 euro.

Brussel is ook van ons

Oud-BRT-journalist en gewezen hoofdredacteur van Het Belang van Limburg Marc Platel leverde een getuigenis af van het leven van een Vlaming in Brussel en de Vlaamse rand rond de hoofdstad.

Platel ging na zijn studies aan de Rijksuniversiteit Gent met zijn echtgenote in 1968 in Elsene wonen. Na een tussenhalt in Schaarbeek waar hij als verslaggever de Vlaamse betogingen tegen de lokettenpolitiek van burgemeester Nols volgde, verhuisde hij 35 jaar geleden naar Kraainem, in die jaren een Vlaamse gemeente met faciliteiten voor de Franstaligen. Daar ondervond hij, zo schrijft de auteur, hoe de verfransing in Brussel zich stilaan doordrukte in de rand rond de hoofdstad. "Van de toenmalige toegekende taalfaciliteiten in zes Vlaamse gemeenten rond Brussel lijken de Vlamingen zelf meer en meer gebruik te moeten maken", stelt Platel vast.

De auteur schetst de opeenvolgende staatsvormingen en de zoektocht naar een Vlaamsvriendelijk samenlevingsmodel voor de hoofdstad. In zijn boek maakt hij ook een analyse waarom het volgens hem met Brussel misgelopen is. Hij stelt zich onder meer de vraag waarom de vage Vlaamse beloften van sommigen om een nieuw statuut voor Brussel af te dwingen wel eens eeuwige wensdromen zouden kunnen blijven, of waarom "nieuwe afspraken met onze Franstalige burens in de Vlaamse rand zinloos verbaal geweld zijn".

Platel neemt een duidelijk Vlaamsgezind standpunt in. Of er nu een splitsing van België komt of niet, Vlaanderen moet vechten voor Brussel. Platel besluit echter: 'We hebben een bittere smaak in de mond, omdat we vrezen dat het wellicht allemaal vergeefse moeite is'

B.C.

Marc Platel, Brussel is ook van ons. Een Vlaamse Randbewoner getuigt. Uitg. Davidsfonds/Leuven. 110 blz.; 14,95 euro.

Stadslucht maakt vrij: deel 2

Met dit tweede 'Stadslucht Maakt Vrij'-boek is het nog te vroeg om van een reeks te spreken, maar een logisch verlengstuk is het zeker. In het eerste boek (2005) werden een aantal fundamenteen gelegd. Er werd een liberale visie uitgetekend voor de verschillende deelaspecten van het stedelijk leven en daaraan gekoppeld beleid.

In de eerste plaats met het Liberaal Stedenmanifest van initiatiefnemers Sven Gatz, Sas van Rouveroij & Christian Leysen, maar ook doorheen de bijdragen van verschillende auteurs die hun mening en kennis met ons deelden.

Met het eerste boek werd eerst het eigen huis als het ware op orde gezet en eerder vanuit lokaal perspectief nagedacht over de stad in Vlaanderen en België. Met het tweede boek, *The State of the City. The City Is the State*, verlaten we het huis en kijken we naar de rol die onze en andere steden in de wereld opnemen.

"*The State of the City. The City Is the State*" is een boek dat doet nadenken over de stad als knooppunt in een wereldwijd netwerk dat de natiestaat overstijgt. Die denkoefening is nodig in een stedelijke samenleving die haar open en dynamisch karakter wil behouden en verder wil uitbouwen. De initiatiefnemers van *Stadslucht Maakt Vrij* benadrukken met dit boek deze wil tot openheid en hopen hiermee het internationaal perspectief binnen te brengen in de stedelijke debatten die ongetwijfeld volgen. www.stadsluchtmaaktvrij
Sven Gatz, Sas van Rouveroij, Christian Leysen, The State of the City. The City is the State. Uitg. VUB-Press, 2007; 330 blz.; 21,95 euro.

Verbod op hoofddoeken

Dries Holvoet, gewezen voorzitter LSVV Gent, bestrijdt het besluit van de Gentse gemeenteraad om het dragen van een hoofddoek te verbieden aan ambtenaren die in contact komen met de bevolking (Volksbelang januari 2008). Hij stelt zich op het standpunt van de ambtenaar. Maar het debat gaat niet over de ambtenaar, het gaat over de betekenis van de hoofddoek, zegt KAREL POMA.

Waarom zijn zoveel liberalen voor het verbod, ook al voeren zij de vrijheid hoog in het vaandel? Omdat de vrijheid niet misbruikt mag worden om de verworvenheden van de Verlichting in vraag te stellen. Het dragen van een hoofddoek is geen godsdienstige verplichting en steunt niet op een lange traditie, maar op een recente radicalisering die door de conservatieve islamieten wordt opgelegd. In Marokko wordt geleidelijk een minder conservatieve koers gevolgd. Yasmina Baddou, de staatssecretaris voor Familiezaken, heeft onlangs de rechten en vrijheden van de islamitische vrouw gevoelig verbeterd. Zij verklaarde dat de vrouwen die een hoofddoek dragen zeer politiek geëngageerd zijn en zich afzetten tegen de Westerse beschaving. Vele vrouwen die in Marokko geen hoofddoek dragen, doen dat wel wanneer zij in West-Europa komen leven. Waarom?

Geen begrip

Sommige steden (Antwerpen, Gent, Lier) hebben beslist dat het dragen van godsdienstige kentekens verboden is voor elke stadsambtenaar die in contact met de bevolking komt. Hieronder valt de hoofddoek. Een aantal islamitische vrouwen heeft hiertegen geprotesteerd, omdat deze gemeentelijke beslissing in strijd zou zijn met de vrijheid van meningsuiting. Door dit protest bewijzen deze vrouwen dat zij geen begrip hebben voor de principes van de Westerse beschaving en deze achteruit willen draaien. Op een ogenblik dat de katholieke godsdienst het ostentatief dragen van uiterlijke kentekens en kledij in het kader van een meer tolerante maatschappij terugschroeft, doet een aantal

islamieten het tegenovergestelde. In december 2003 heeft de Franse regering, met betrekking tot het officieel onderwijs, beslist dat in het kader van scheiding van kerk en staat de schoolkinderen van de officiële scholen geen opvallende godsdienstige symbolen meer mogen dragen. Hieronder valt de islamitische hoofddoek. In tegenstelling tot Frankrijk heeft België geen algemene maatregelen genomen.

Sommige scholen hebben autonoom het dragen van eender welk godsdienstig symbool verboden. Deze beslissing hebben islamieten bij de rechtbank aangevochten. Het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen van 14 juni 2005, ten aanzien van de Provinciale Handelsschool te Hasselt, bepaalt dat in het neutraal onderwijs de godsdienstvrijheid van de leerlingen geëerbiedigd moet worden. Maar indien het dragen van godsdienstige symbolen wijst op een conflictueuze ingesteldheid en bekeringsijver, kunnen uitingen van een religieuze overtuiging wel verboden worden. Wanneer moslimmeisjes een hoofddoek op uitdagende wijze dragen, is het verbod gewettigd.

Offensief

Vandaag voeren de fundamentalisten in Turkije een offensief om de hoofddoek terug in te voeren. Fundamentalistische organisaties betalen bijvoorbeeld het inschrijvingsgeld aan de universiteit aan jonge vrouwen die de hoofddoek zullen dragen.

Dat bewijst dat achter het dragen van een hoofddoek meer zit dan een onschuldig bewijs van een godsdienstige overtuiging. Het gaat om het dragen van een symbool. En iedereen weet wel-

ke kracht er kan uit gaan van symbolen, zowel in de positieve als in de negatieve zin. Alle fundamentalistische organisaties, zowel politieke als godsdienstige doen een beroep op symbolen.

Kemal Ataturk, de oprichter van het moderne Turkije, heeft in zijn land het dragen van de hoofddoek in alle openbare gebouwen en in alle scholen verboden in het kader van de scheiding van kerk en staat omdat het een uiting is van een fundamentalistische opvatting over de islam. Hij wilde van Turkije een moderne West-Europese staat maken, volgens het model van de Verlichting (parlementaire democratie, rechtsstaat, rechten van de mens, scheiding van kerk en staat). Mag de erfenis van Kemal Ataturk worden teruggedraaid? Moeten wij in West-Europa toelaten wat Kemal Ataturk voor de opbouw van een moderne maatschappij in zijn land nefast vond?

In Turkije is men de gebeurtenissen in Iran niet vergeten. Daar werd een pro-westerse politiek van de Sjah, met behulp van het Westen omgebogen, terugschroefd naar het middeleeuwse middel van een fundamentalistische staat, beheerd en beheerst door de geestelijkheid!

Gaan wij in het Westen de verdedigers van een modern Turkije in hun strijd tegen het islamitisch fundamentalisme in de steek laten, zoals wij gedaan hebben met Iran? Want de strijd tegen een godsdienstig fundamentalisme beperkt zich niet tot één land.

Intussen hebben de Turkse islamieten een eerste overwinning gehaald in de aftakeling van de Turkse staat naar het model van Kemal Ataturk. De hoofddoek is voortaan niet meer verboden op de universiteiten. Vele westers gezinde Turken vragen zich nu af: hoe lang zal het nog duren alvorens het dragen van de hoofddoek verplicht wordt?